

Memo

Aan: RBT Covid-19
CC: -
Van: RBT i.c. Cofu (Frank Halsema)
Datum: 7 juni 2021
Onderwerp: Stand van zaken wet quarantaineplicht
Ons kenmerk: -
Bijlagen: -

Voorstel wet quarantaineplicht

Voorgesteld besluit

Akkoord gaan met lokale invulling van de Quarantaineplicht inclusief het ontvangen van de meldingen vanuit het rijk, met daarbij een regionaal expertisecentrum voor juridische ondersteuning.

Voorgeschiedenis van deze memo

- 10 Mei en 25 mei 2021 stand van zaken wet quarantaineplicht besproken in RGKO
- 12 Mei 2021 proces rondom wet quarantaineplicht besproken in RBT breed
- 27 Mei 2021 stand van zaken ter kennisname gedeeld in RBT breed
- 02 Juni 2021 in kern RBT advies van RGKO besproken om te kiezen voor een lokale invulling van de quarantaineplicht met een coördinerende rol voor de gemeente Utrecht.
- 7 juni vastgesteld in het RBT en akkoord met het voorgestelde besluit

Inleiding

Op 11 mei 2021 heeft het kabinet het wetsvoorstel waarin de quarantaineplicht voor reizigers uit zeer hoogrisicogebieden (aangewezen door het RIVM) wordt geregeld naar de Tweede Kamer gestuurd. De quarantaineplicht is één van de maatregelen die het kabinet neemt om het risico op verspreiding van het virus door de komst van nieuwe virusmutaties tegen te gaan. Onderzoek toont aan dat reizigers zich slecht aan de quarantaineregels houden. De behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste kamer heeft op 25 mei plaatsgevonden en is aangenomen. Op 27 mei zijn, middels een brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport Hugo de Jonge, de burgemeesters geïnformeerd over de wetswijziging. In de brief is opgenomen dat de wet op 1 juni 2021 in werking treedt.

Aanleiding

De quarantaineplicht houdt in dat alle reizigers uit aangewezen zeer hoogrisicogebieden, ongeacht met welk vervoersmiddel zij reizen, in ieder geval vijf dagen in quarantaine moeten tot zij een negatieve test afleggen. Zonder negatieve testuitslag duurt de quarantaine tien dagen. Reizigers moeten als zij naar Nederland komen een verklaring bij zich hebben waarin reis- en contactgegevens staan en zijn zelf verantwoordelijk voor een geschikte quarantaine-accommodatie. Overtreding van de quarantaineplicht kan leiden tot in ieder geval een bestuurlijke boete van 339 euro die afhankelijk is van de situatie en opgelegd wordt door de burgemeester.

Deze wet regelt ook de verplichting om over een negatieve testuitslag te beschikken als je met eigen vervoer naar Nederland reist uit hoogrisicogebieden. Voor reizigers per auto betekent deze wet dat zij bij het binnen rijden gecontroleerd kunnen worden op het bezit van een negatieve

testuitslag en een quarantaine verklaring. Wie per boot, trein of bus ons land binnen komt, wordt door de vervoerder gecontroleerd.

- Voor alle hoogrisicogebieden geldt vanaf de ingang van de wet de negatieve testverplichting.
- Enkel voor de zeer hoogrisicogebieden zal de quarantaineplicht gelden met uitzondering van personen die al gevaccineerd zijn.

Er is sprake van een zeer hoogrisicogebied als er een hoge mate van verspreiding van het virus is, er gevaarlijke virusvarianten voorkomen of als er onvoldoende getest of onderzoek gedaan wordt naar het virus. Dit wordt beoordeeld door het RIVM.

Toezicht en handhaving

Toezicht en handhaving op het bezit van de verklaring en het navolgen van de quarantaineplicht wordt ingevuld door diverse partijen, denk hierbij aan de Koninklijke Marechaussee en gemeenten. Reizigers moeten in ieder geval zelf zorgen voor een geschikte quarantaine-accommodatie.

Het toezicht en de handhaving op de quarantaineplicht valt straks in twee onderdelen uiteen:

- Telefonische nazorg en controle op 'thuis' zijn;
- Fysieke controle op locatie naar aanleiding van evidente signalen of indicaties.

Het proces met betrekking tot toezicht en handhaving bestaat uit twee stappen:

1. Allereerst de telefonische nazorg en controle die landelijk belegd zal worden. Dit proces wordt ingevuld door het inzetten van een landelijk belteam die de reizigers gaat nabellen. Mocht er naar aanleiding van deze gesprekken een vermoeden bestaan dat de quarantaineplicht overtreden wordt, wordt er een melding gedaan naar de gemeente.
2. Naar aanleiding van een melding vanuit het belteam, start een gemeentelijk toezichthouder een onderzoek, vervolgens wordt er eventueel een overtreding vastgesteld waarna de burgemeester een bestuurlijke boete op kan leggen. Mocht dit niet afdoende zijn, kan er een last onder dwangsom opgelegd worden naast de bestuurlijke boete.

De quarantaineplicht is neergelegd in hoofdstuk Va van de Wet Publieke Gezondheid (Wpg) en er worden aanvullingen gedaan in de Tijdelijke Regeling Maatregelen Covid-19 (Trm). Er is een handreiking¹ opgesteld waarin beschreven staat wat de quarantaineplicht inhoudt en voor wie de plicht geldt. Ook wordt er ingegaan op de rol van de gemeente bij het toezicht op en de handhaving van de quarantaineplicht. Ter ondersteuning zijn er op de website van de VNG modelbesluiten, die in opdracht van VWS zijn opgesteld, opgenomen².

In de brief wordt uitgegaan van vier signalen vanuit het belteam per regio per week waarop gehandhaafd dient te worden, verdeeld over de verschillende gemeenten. Deze controles worden door toezichthouders uit de eigen gemeente uitgevoerd.

De randvoorwaarden moeten dan wel goed op orde zijn. Er wordt gedacht aan:

- De meldingen vanuit VWS komen binnen bij de gemeente waar de desbetreffende persoon zich bevindt. De gemeente houdt zicht op het hele proces, van controle tot eventueel bezwaar en beroep. Er hoeven geen mandaten te worden geregeld en ook privacy technisch is het zo goed geregeld.

¹ [VNG-handreiking-tijdelijke-wet-maatregelen-covid-19.pdf](#) In hoofdstuk 11 is de taak van de burgemeester bij handhaving quarantaineplicht bij reiziger uit zeer of uitzonderlijk hoogrisicogebied beschreven.

² [Wijziging van de Wet publieke gezondheid vanwege quarantaineplicht voor reizigers | VNG](#)

- Regiogemeenten dienen zelf te zorgen voor een contactpersoon die geïnformeerd wordt door VWS.
- De gemeente Utrecht heeft een expertisecentrum waar om juridische ondersteuning gevraagd kan worden in het toezichts- en handhavingsproces waardoor er niet in iedere gemeente het wiel opnieuw uitgevonden hoeft te worden. Vragen kunnen neergelegd worden in het Juridisch Loket, via covid19@vru.nl, en ook bij het opstellen van besluiten kan evt. een beroep gedaan worden op dit loket. Daarnaast kan de gemeente Utrecht ondersteuning bieden in de opstartende fase door bijvoorbeeld het aanbieden van een webinar.
- Er komt geld beschikbaar vanuit het Rijk. De precieze hoogte van het bedrag is nog niet bekend, maar het gaat waarschijnlijk om € 120.000 per regio voor de invulling van de wet en daarnaast komt er nog een bedrag beschikbaar voor administratieve afhandeling. De verdeelsleutel van het geld is op dit moment nog niet bekend. Hier moet op een later moment op teruggekomen worden.
- Daarnaast worden eventuele bezwaar- en beroepskosten per casus vergoed. Gemeenten worden verzocht om deze kosten, op het moment dat ze zich voordoen, bij te houden zodat ze achteraf gedeclareerd kunnen worden. Over de wijze van vergoeding van die kosten wordt nader gecommuniceerd.
- Het is mogelijk dat er voor een langere tijd uitvoering aan deze wet gegeven moet worden.

Gemeentelijke toezicht en handhaving lokaal

Toezicht en handhaving is per gemeente georganiseerd.

Voordelen

- Organisatie vindt plaats binnen eigen gemeente waardoor controles op de quarantaineplicht sneller georganiseerd kunnen worden;
- Directe verbinding tussen landelijk belteam en betreffende gemeente. Hierdoor kunnen toezichthouders gemakkelijk ingezet/aangestuurd worden. Er is geen vertraging doordat de betreffende gemeente direct zelf de gegevens ontvangt. Deze hoeven niet eerst via de gemeente Utrecht doorgegeven te worden
- Direct invloed op handhavingstraject en inningsproces doordat de constatering door eigen toezichthouder is gedaan;
- Privacygevoelige gegevens (envelop) worden behandeld door de gemeente waar persoon in kwestie woonachtig is ;
- Geen noodzakelijke overdracht van (persoons)gegevens tussen gemeenten waardoor er geen risico op datalekken. Ook hoeven er geen ingewikkelde juridische constructies gemaakt te worden in verband met het borgen van de privacy.
- Er hoeven geen mandaten geregeld te worden om de toezichts- en handhavingstaken uit te voeren in de diverse gemeenten
- Expertisecentrum wordt ingericht bij de gemeente Utrecht waar men terecht kan met vragen en voor ondersteuning.

Nadelen

- Het vereist voor elke gemeente capaciteit van toezichthouders en nieuwe werkprocessen moeten ingericht en geïmplementeerd worden.

Advies aan gemeenten vanuit de landelijke expertgroep

Het advies van de expertgroep, onder leiding van oud-burgemeester Noordanus, is om toezicht en handhaving te organiseren via 25 regionale mobiele teams. Het staat de gemeenten vrij om de handhaving naar eigen inzicht en in afstemming met andere gemeenten vorm te geven. Daarvoor kan gebruik gemaakt worden van de handreiking en modelbesluiten (deze modellen kunnen ook

gebruikt worden bij lokale uitvoering van de toezichts- en handhavingstaken). Gevraagd wordt om op korte termijn de vormgeving van het toezicht binnen het RBT te bespreken. En om vóór 4 juni de gegevens aan te leveren aan wie het belteam de te handhaven casussen dagelijks (ook in het weekend) per koerier kan versturen.

Gezien het feit dat er door de expertgroep onvoldoende rekening is gehouden met AVG-technische aspecten met betrekking tot het delen van persoonsgegevens wordt geadviseerd om lokaal uitvoering te geven aan de handavings- en toezichtstaken die voortkomen uit de quarantaineplicht.

Bij de gemeente Utrecht is een expertiseteam ingericht waar men terecht kan voor vragen en juridische ondersteuning in het gehele toezichts- en handhavingstraject. Deze vragen kunnen gesteld worden bij het juridisch loket. Dit zorgt ervoor dat gemeenten niet zelf het wiel hoeven uit te vinden en er ondersteuning beschikbaar is.

Er zijn meerdere regio's in het land die gekozen hebben voor een lokale uitvoering van de toezicht en handhaving op de quarantaineplicht. Onder andere Amsterdam-Amstelland, Noord-Holland Noord en IJsselland.

Advies aan RBT en genomen besluit

Door akkoord te gaan met het voorstel wordt er invulling gegeven aan een regionale expertisecentrum (juridisch loket). De uitvoering wordt lokaal ingevuld. Daarmee wordt voldaan aan de wens van het rijk en kunnen we de privacy borgen en is er geen ingewikkelde en tijdrovende mandaatregeling nodig. Op 7 juni heeft het RBT dit voorstel geaccordeerd.

Praktische handvatten voor gemeenten

- De VNG heeft een [handreiking Tijdelijke wet maatregelen COVID-19 opgemaakt](#). In hoofdstuk 11 wordt de taak van de burgemeester bij handhaving quarantaineplicht bij reiziger uit zeer of uitzonderlijk hoogrisicogebied beschreven. Hierin is een gedetailleerd stappenplan verwerkt.
- De VNG heeft [modelbesluiten](#) opgesteld welke de gemeenten kunnen gebruiken.
- Vragen omtrent de quarantaineplicht kunnen gesteld worden aan het Juridisch Loket. Graag de mail versturen aan covid19@vru.nl.